

**KARERE NA REV. TUAINÉ NGAMETUA - TE OROMETUA NGATEITEI O TE
EKALÉSIA KERÉTITIANO O TE KUKI AIRANI, NO TE RA TAEANGA
EVANGELIA (200 MATAITI)
AITUTAKI, 26 OKOTOPA, 2021**

“I aere mai nei oki te Tamaiti a te tangata, e kimi i tei ngaro ra e akaora.” Luka 19:10

Kia orana tatou katoatoa i te aroa maata o te Atua.

Te tuatua ra te Orometua Bishop Pere no te au tauí’anga o teia ra. No te mea, e tangata au ka akarongo au i te araara a te tangata mei mua e tae uatu ki muri.

Te au tauíanga e tupu nei ki te au enua mamaata mei te pure tei aka’atea’ia mei roto i te Paramani. Eiaa e tae mai ki konei, inara, kua tae takere mai. Tei konei takere ia tatou. Aere mai au i na konei kare tangata i tu ana ki runga e noo uatu au ki raro. Aere mai te Prime Minister, tu te katoatoa ki runga. Aere mai te QR, tu te katoatoa ki runga. Ka akapeea i reira a Iesu?

Kare tatou e tu no Iesu?

Kua tauí takere tatou! No reira i teia ra, kia tauí akaou tatou. Eiaa i te ‘uru ta tatou e ‘uru nei i teia ra. Kua marama ua kotou e eaa ia mea e ‘uru.

Te mea mua, te oronga atu nei i te tatarara kare au i tae mai ana ki te akatuera’anga o to tatou akakoro’anga. Toku tiketí, no te ra rua ngauru ma ono. No reira au i tae mai ei i teia ra. No te mea, me tuku a Moutaiki i tana tika – Mou! Taiki! Kare e tarevake.

Mei ta tatou i kite i roto i to tatou tua tapapa, kua tae mai te evangelia ki to tatou pa enua, i te ra 26 no Okotopa, mataiti 1821, ki runga iakoe e Araura enua. Kua apai ia mai e te Orometua Papa’ā ko Tioni Viliamu (John Williams) o Peritane, e nga taeake Tutu Evangelia ko Papeiha Teato o Borabora, e Vahapata o Raiatea. Mei tera taime mai e tae ua mai ki teianeí, ra 26 o Okotopa 2021, e rua anere ia mataiti.

Me oki tatou i te akara i te mamao o teia evangelia i tona aere mai anga, tei apai ia mai ki to tatou akau e te London Missionary Society, na roto i te Orometua Papa’ā John Williams. Tena te au Orometua Maori. E mea tau tikai kia akangateitei tatou i teia au Orometua tei ngakau toa aere mai ki rotopu i to tatou iti tangata. No reira, te rauka nei

teia ngateitei noku i te tatau atu kia kotou, i te au Orometua Papa’ā tei noo ki roto i teia Patireia, i te rapuanga i to tatou iti tangata e te terenianga i to tatou au mapu kia aere kia tutu aere i te evangelia o Iesu Mesia.

INGOA	TUATAU I TAVINI EI
1. Rev. John WILLIAMS (several visits – Aitutaki, Rarotonga, and other islands)	1821-1839
2. Rev. Charles PITMAN (Ngatangia)	1827-1854
3. Rev. Aaron BUZACOTT (Avarua)	1828-1857
4. Rev. William GILL (Arorangi)	1838-1856
5. Rev. Henry ROYLE (Aitutaki)	1839-1876
6. Rev. George GILL (Oneroa)	1845-1860
7. Rev. William Wyatt GILL (Tamarua)	1852-1883
8. Rev. Ernest Rudolph William KRAUSE (Rarotonga)	1859-1867
9. Rev. James CHALMERS (Ngatangia)	1867-1877
10. Rev. George Alfred HARRIS (Rarotonga)	1871-1896
11. Rev. John Joseph Knight HUTCHIN (Rarotonga)	1882-1912
12. Rev. William Nicol LAWRENCE (Rarotonga)	1883-1905
13. Ms Emogene ARDILL (Tereora)	1892-1898
14. Rev. James Harris CULLEN (Rarotonga)	1894-1902
15. Ms Agnes Eunice LARGE (Tereora)	1895-1902
16. Rev. Percy Henry HALL (Tereora/Takamoā)	1900-1916
17. Rev. John JONES (Aitutaki)	1901-1908
18. Rev. Henry Bond JAMES (Rarotonga)	1902-1922
19. Rev. George EASTMAN (Rarotonga)	1913-1918
20. Rev. Herbert Prentice BRALSFORD (Rarotonga)	1927-1930
21. Rev. Henry CARTER (Rarotonga)	1931-1943
22. Rev. Robert Lye CHALLIS (Rarotonga)	1933-1947
23. Rev. William George MURPHY (Rarotonga)	1947-1956
24. Rev. Bernard THOROGOOD (Rarotonga)	1956-1963
25. Rev. John STURNEY (Rarotonga)	1958-1964
26. Rev. John F. CLERKE (Rarotonga)	1964-1967
27. Rev. Bernard THOROGOOD (Rarotonga)	1968-1970
28. Rev. Fred W. BEALING (Rarotonga)	1972-1974

I toku manako, kare e rava ana ta tatou akangateitei’anga i te au Orometua Tutu Evangelia mei Tahiti mai, i ta ratou au tuanga i rave maroiroi ma te ngakau toa tikai i te aka’āriu i to tatou iti tangata mei te tu etene ki te oraanga keretitiano.

Teia to ratou au ingoa:

1. Ko Papeiha, Vahapata, Fa’aori, Paumoana e Mataitai tei tavini ki Aitutaki i nga mataiti mua, 1821-23.
2. Ko Papeiha e Tiberio tei tavini ki Rarotonga mei te mataiti 1823.
3. Ko Teei e Maratai tei tavini ki Atiu mei te mataiti 1822.

4. Ko Taua tei tavini ki Mitiaro mei te mataiti 1823.
5. Ko Haavi tei tavini ki Mauke mei te mataiti 1823.
6. E ko Tavita e Tiere tei tavini ki Mangaia mei te mataiti 1824.

E tuanga puapinga tikai ta teia au tumutoa o te Mesia i rave ki runga i teia au enua, e tau ei to ratou akangateitei'anga.

E mea tau katoa oki kia akangateitei katoa tatou i to tatou uaorai au Orometua Maori Kuki Airani tei riro ei akatere i te evangelia i muri ake i te akaotianga o te LMS ki o tatou nei.

1. Rev. Tuatakiri Pittman	1963-1967
2. Mr Kave Nia	1967-1974
3. Rev. Bill Marsters	1974-1976
4. Rev. Turaki Teauariki	1976-1988
5. Rev. Nootai Henry	1988-1989
6. Rev. Tekere Pereiti	1989-1997
7. Rev. Tangimetua Tangatutai	2000-2010
8. Rev. Tuaine Ngametua	2011-2023

I te mataiti 1852, kua tau ia te ingoa o te Taiate (te Akonoanga Metua) mei te LMS ki te LMS Cook Islands. I te mataiti 1968, kua akaoki mai te London Missionary Society i te akatereanga o te Taiate ki roto i te Maori. Na tatou e akatere i teia evangelia. Na ratou katoa i tieni i te ingoa mei te LMS Cook Islands ki te Cook Islands Christian Church (CICC) na roto i tetai Ture Nui tei akamana'ia e te Paramani. To te akonoanga au mekameka katoatoa, tona au enua, te au are pure tana i akatu, e tetai atu apinga a te Taiate (mari ua ko te Pai Tutu Evangelia ko te *John Williams VII*), kua oronga katoatoa aia i te mana ki te Cook Islands Christian Church.

Me akara tatou ki roto i to tatou ara tia no teia ra. E tumutoa teia ko Kororia. Kua akarakei aia ki te rakei tamaki, te akatietie nei aia ki mua i te tamariki a te Atua. Te titautau nei aia ia Iseraela e koai te tangata te ka tu mai e tamaki iaia. Me mate aia, ka riro te Philiseti ei tavini no Iseraela. Me mate a Iseraela, ka riro a Iseraela ei tavini i te Philiseti. E a ngauru ra i tona aere'anga, i te titautau'anga ia Iseraela, kia kiteia mai e koai te tangata ka tu ki mua iaia. Popongi ki te aiai, popongi ki te aiai, e tae uatu ki te a ngauru ra. Kua tu teia toa taae koia a Davida. "Naku- e tamaki iaia." Kua akava'ava'a ia a Davida. Naai i karanga mai e ka aere mai tetai kuri aunga kino e tatiaeae mai iaku? Kua karanga atura Davida, "Koai teia Philiseti peritomekoreia. Te aere maira koe kiaku ma te koke, e te korare e te paruru: te aere atu nei au kia koe ma te ingoa o lehova Sabaota ra, te Atua no te au nuku o Iseraela, tei akavaavaa ia e koe na. Na lehova koe e tuku mai ki toku rima; e naku koe e ta." Eaa tei tupu. Kua topa teia taae ki raro, i tetai manga toka ua.

E te iti-tangata, te tu nei rai a Kororia i teia ra. I tetai ra kua ui atu au ki tetai nga taeake no runga i teia autara a te iti tangata Aitutaki e, "Oro koe ki Taakarere, uri mai koe teia rai au e tu nei." Mei te 1821 mai teia evangelia. Ka rua anere mataiti i teiane. Kua oro te oro, te noo nei rai au. Te kai nei au i te vaanga akari a Ripo. Ko te vaanga akari teia tei apai ia mai ki to tatou Patireia. Te roa i to tatou kai anga i teia vaanga akari, e tae mai ki teia ra.

Kua rauka ia tatou e rua anere mataiti. Ka akara akaou atu tatou i tetai rua anere akaou m,ataiti e tu mai nei i mua ia tatou.

TEIEA I REIRA TATOU APOPO?

Mei tei iakoe te tamaiti a te Atua, tei iakoe tera ora. Tera toou kaveinga. Kare atu e pange ke e tika ia tatou kia akamou. Mari ra i roto i to tatou Atua ko Iesu Mesia. No reira a Davida i autu ei. No te ingoa o tona Atua. I roto i to tatou tia, kua takatakai ia te tamariki a te Atua e te enemi, e i teia ra kua akatu te Atua iaia ki runga kia akara tamou kiaia te tumu e te akaoti o to tatou akarongo.

No reira, ka akamaroiroi tatou te au tavini o te Atua, i te amoanga i teia apinga aroa ta te Atua i oronga mai kia tatou i teia ra. Auraka tatou e akaroiroi. Kia angaanga tatou e rua ngauru ma a ora i te ra, e itu ra i te epetoma. Me aere mai tetai tangata i te kimi tauturu auraka e karanga e e manamanata toku. Tetai apinga putuputu roa atu teia i te au tavini o te Atua i teia ra.

No reira e rua anere mataiti teia, e ka inangaro tatou i tetai rua anere mataiti akaou kia meitaki atu teia evangelia. Auraka kia topa ki raro. Ka rangorango kapipiti tatou. Kare ko teia evangelia ta tatou e amo nei, mari ra ko te tuatua o Iesu Mesia, iaia i eke mai ki raro nei ei rave i to tatou tu.

Kia akameitaki mai te Atua ia tatou. Kia mataora tatou i roto i to tatou Atua ko Iesu Mesia.

Kia Orana e kia Manuia.

Rev, Tuaine Ngametua
President
Cook Islands Christian Church